

ons Rapport eerst op de volgende Algemeene Vergadering ter sprake zal komen, wenschen wij niets liever, dan dat nieuwe onderzoekingen op het gebied der tuberculose onze begrippen omtrent de wijze der infectie zoodanig hebben opgeklaard, dat er van meeningsverschillen geen sprake meer kan zijn en voor ons allen de weg der bestrijding dezer ziekte duidelijk zal zijn aangewezen.

A. VAN DER SCHEER, *Rapporteur*.

R. DE JOSSELIN DE JONG.

HET OVERBRENGEN VAN KRANKZINNIGEN DOOR VERPLEGEND PERSONEEL.

In het 2de jaarverslag van het Algemeen Provinciaal-, Stads- en Academisch Ziekenhuis te Groningen vindt de verslaggever op pag. 21 en 22 de gelegenheid mede te deelen, dat thans de krankzinnigen van het Ziekenhuis te Groningen uit worden overgebracht naar krankzinnigengestichten door verplegend personeel. Duidelijk wordt gemaakt, waarom deze wijze van overbrengen beter is dan die door politiedienaren, al zijn deze ook in politiek.

De verslaggever laat op die mededeeling volgen: (pag. 22) „Waar het Ziekenhuis te Groningen is voorgegaan, daar mogen spoedig vele anderen volgen!”

De verslaggever is terecht trotsch op de invoering van dien maatregel. Ik moet hem echter teleurstellen in zijn meening, dat in deze de victorie van Groningen is uitgegaan. Zonder te beweren, dat het Buiten-Gasthuis daarin is voorgegaan, moet ik hem opmerken, dat volgens menschenheugenis de krankzinnigen van dat Gasthuis uit door verplegend personeel naar krankzinnigengestichten werden gebracht. En deze geheugenis is niet kort. Onder mijn voorganger VAN DEVENTER bestond dit goede gebruik reeds; dit wist ik bij ervaring. Ik informeerde bij Dr. S. VAN DER HORST, die van 1873—1878 het geneeskundig hoofd was van het Buiten-Gasthuis, en deze schreef mij, dat in dien tijd de krankzinnigen nooit anders dan met verplegend personeel naar Meerenberg zijn gebracht.

Dr. J. ZEEMAN, die omstreeks 1850 in het Buiten-Gasthuis werkzaam was, deelde mij nog mede, dat ook in dien tijd het transport door verplegend personeel geschiedde.

Dit wat het eerste lid der exclamatie betreft. Thans iets over het 2de lid: „daar mogen spoedig vele anderen volgen!”

Waar de verslaggever een dergelijke voor die „vele anderen” niet vleien den wensch uitspreekt, mogen wij verwachten, dat hij zich beter dan in het eerste lid van zijn zegekreet heeft overtuigd van de rechtmatigheid van zijn uitroep.

Ik vraag hem dus, van hoeveel ziekenhuizen in Nederland hem, toen hij zijn verslag schreef, bekend was, dat evenals tot voor kort te Groningen, aldaar de slechte gewoonte nog bestond krankzinnigen door politiebeamten naar een krankzinnigengesticht over te brengen?

Hij zal het met mij eens zijn, dat ook het schrijven over de geschiedenis der krankzinnigenverpleging nauwgezette studie vereischt.

Amsterdam, 12 Juli 1905. Wilhelmina Gasthuis.

J. KUIPÉR.